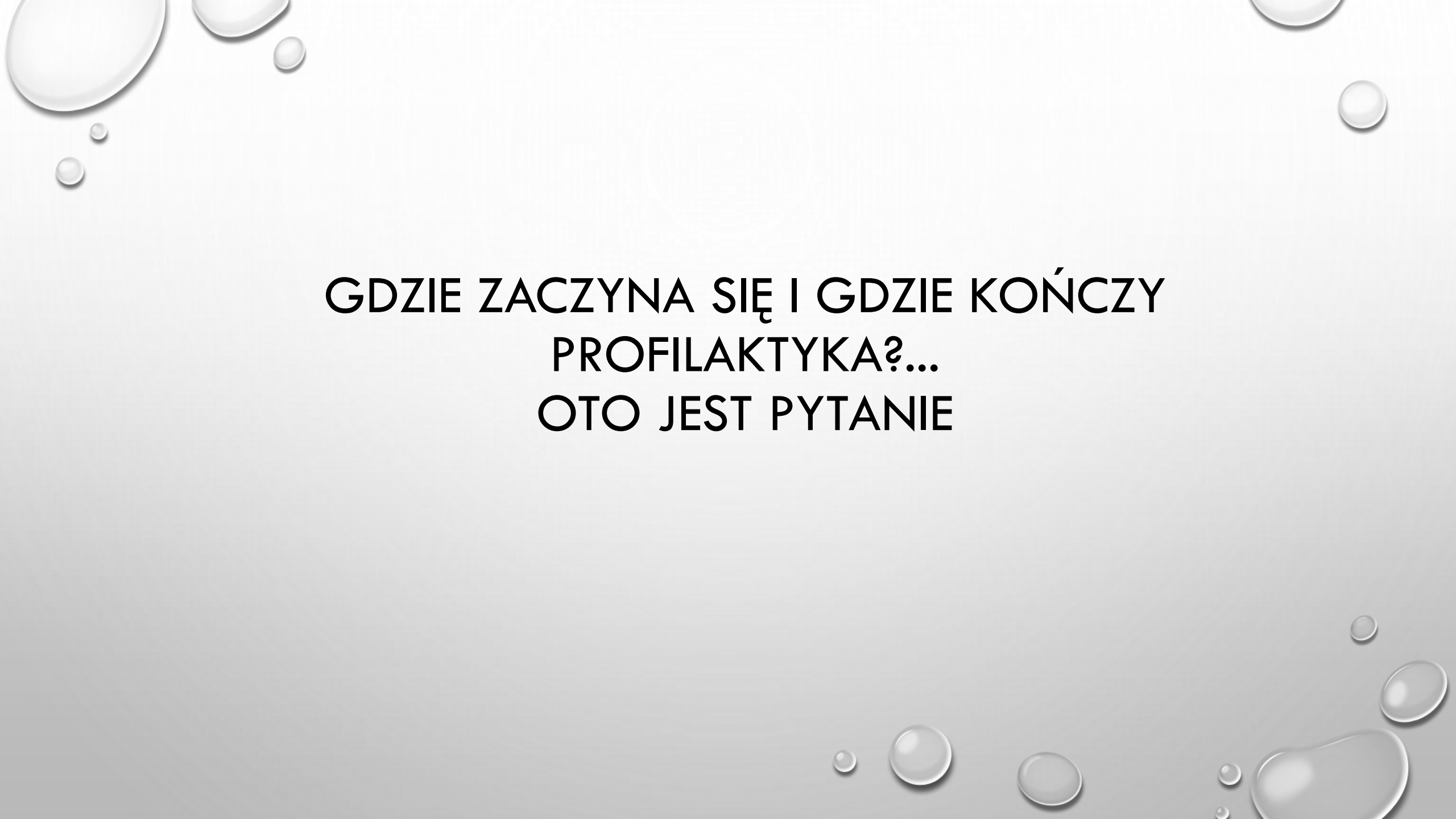

DR RENATA MATUSIAK UO
PORADNIA PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNA
W TARNOBRZEGU

ZNACZENIE PROFILAKTYKI W EDUKACJI WCZESNOSZKOLNEJ. PORADNIE PSYCHOLOGICZNO-PEDAGOGICZNE JAKO JEDNOSTKI WSPIERAJĄCE SZKOŁĘ W REALIZACJI PROFILAKTYKI W KLASACH 1- 3

Wystąpienie na II Ogólnopolskiej Konferencji Naukowej z udziałem Gości Zagranicznych w dniach 21-22.09.2021r. pt. Polska pedagogika wczesnoszkolna: teoria – badania – praktyka. Wiodące kierunki i szkoły naukowe. Organizator: Katolicki Uniwersytet Lubelski Jana Pawła II, Wydział Nauk Społecznych- Instytut Pedagogiki- Katedra Dydaktyki, Edukacji Szkolnej i Pedeutologii

The image features a light gray background with a subtle gradient. In the top-left and bottom-right corners, there are clusters of realistic water droplets of various sizes, some overlapping. The text is centered in the middle of the frame.

**GDZIE ZACZYNA SIĘ I GDZIE KOŃCZY
PROFILAKTYKA?...
OTO JEST PYTANIE**

DLACZEGO PROFILAKTYKA W KLASACH 1-3 JEST TAK WAŻNA?

Okres klasy pierwszej jest okresem dużych zmian dlatego warto od początku wprowadzać dzieci w świat zasad panujących w klasie, szkole co pozwoli im także na poznanie zachować pożądanych społecznie.

Profilaktyka powinna być realizowana jak najwcześniej- za nim nastąpi ekspozycja na dane zagrożenie

Profilaktyka oparta na edukacji zdrowotnej i pozytywnych wzorcach powinna być przekazywana od najmłodszym klas.

PROFILAKTYKA W KONTEKŚCIE PRZESTRZEGANIA ZASAD I WPROWADZENIA DO NORM SPOŁECZNYCH W KLASACH 1-3 ZWIĘKSZA EFEKTYWNOŚĆ SOCJALIZACJI

Proces socjalizacji odgrywa ważną rolę w kształtowaniu tożsamości każdej jednostki społecznej. Socjalizacja jest procesem uczenia się, podczas którego człowiek poznaje wartości, nabywa wiedzę i umiejętności społeczne, celem dostosowania się do norm i ról obecnych w danej grupie kulturowo-społecznej. Nadawcą reguł, niezbędnych do sprawnego funkcjonowania w życiu społecznym, jest zazwyczaj osoba będąca autorytetem, posiadająca wiedzę i doświadczenie, które są wyznacznikiem wartości i norm kształtujących młodą jednostkę.

**Nauczyciel klas
1-3 jako autorytet
wyznaczający
normy w klasie.**

W. Welskop, Socjalizacja odwrotna a dewaluacja autorytetu tradycyjnego, w: Perspektywy edukacyjno-społeczne, nr 1(2014), cyt. dz.

NORMY W PROFILAKTYCE I SOCJALIZACJI

**Profilaktyka
uniwersalna jako
wdrozenie do
zachowań pożądaných
społecznie.**

Profilaktyka na poziomie uniwersalnym skierowana jest do wszystkich uczniów, bez względu na stopień ryzyka - całej społeczności szkolnej. Podejmowane działania skupiają się wokół zagadnień związanych z promocją zdrowego stylu życia, rozwijaniem postawy dbałości o zdrowie własne i innych ludzi, umiejętności dokonywania świadomych wyborów. To również rozwijanie postawy asertywności, kształtowanie umiejętności radzenia sobie z emocjami w sytuacji przeżywania trudnych sytuacji życiowych. Profilaktyka uniwersalna ma na celu przeciwdziałanie pierwszym próbom podejmowania zachowań ryzykownych lub opóźnienie inicjacji..

PROFILAKTYKA A PRZESTRZEGANIE ZASAD JAKO PODSTAWA DO REALIZACJI DALESZYCH DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH

Zapoznanie się z zasadami i nauka przestrzegania zasad w grupie szkolnej, szkole, poszczególnych miejscach jest jednym z podstawowych działań realizowanych w szkolnych programach profilaktycznych.

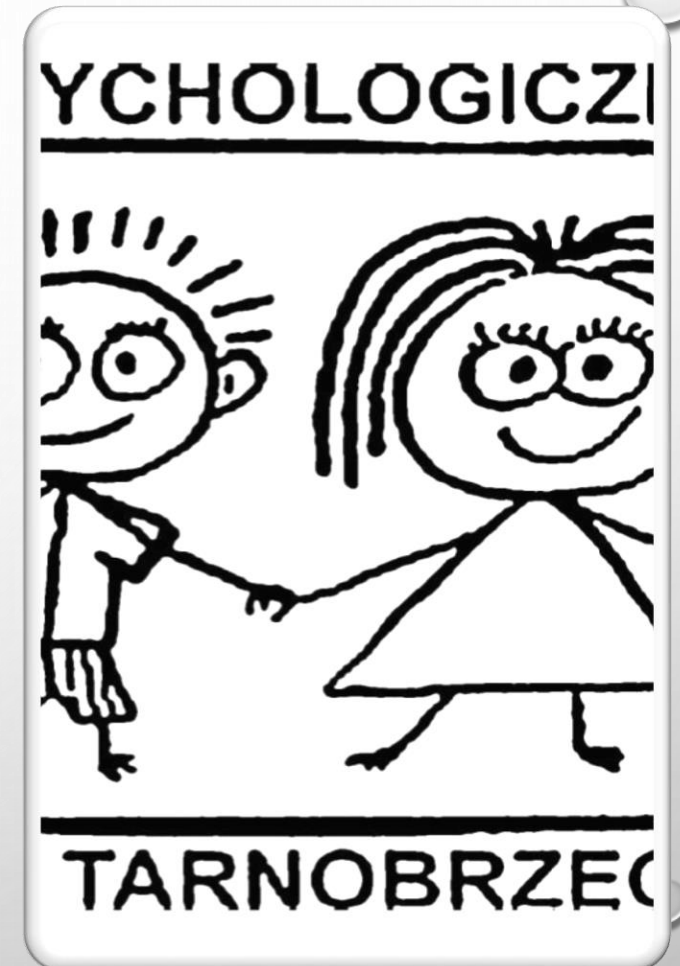
Zapoznanie z panującymi zasadami i egzekwowanie ich w grupie nie tylko jest wdrożeniem do przestrzegania zasad panujących w społeczeństwie w przyszłości, ale także zapobiega koncentracji wyłącznie na sobie i swoich potrzebach. Zwiększa to także socjalizację dziecka.

Profilaktyka w klasach 1-3 po co ?

- Zajęcia profilaktyczne prowadzone wśród uczniów w wieku 7–9 lat przyczyniają się do wzrostu zachowań pożądanых.
- Działania profilaktyczne wymagają koncentracji na wspieraniu uczniów w radzeniu sobie z obciążeniami edukacyjnymi, rozwijaniu pozytywnej samooceny i kształtowaniu prawidłowych relacji rówieśniczych.
- We wzmacnianie zachowań pozytywnych powinni być angażowani rodzice.
- Badania ORE potwierdzają pozytywny wpływ wieloletnich programów profilaktycznych realizowanych podczas częstych spotkań z uczniami (ok. 10–30 godzin w ciągu roku szkolnego) – oddziałują na ich zachowanie i jakość budowanych relacji z rówieśnikami oraz rodzicami.
- Profilaktyka realizowana w klasach 1-3 powinna w szczególności uwzględniać elementy edukacji zdrowotnej z podkreśleniem znaczenia zdrowia psychicznego i budowania relacji interpersonalnych.

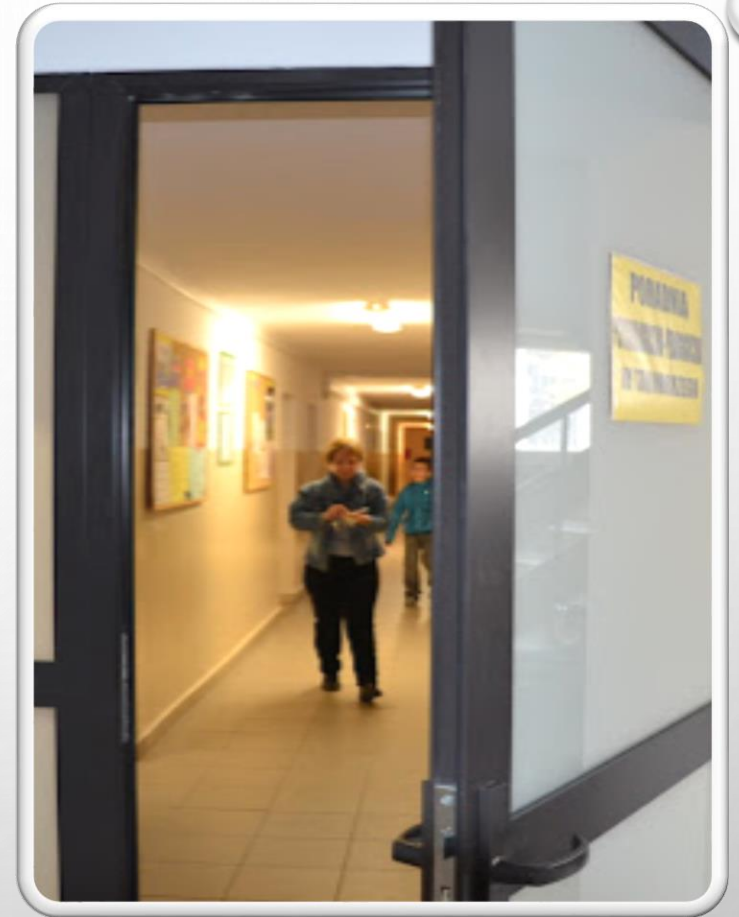
FORMY WSPARCIA OFEROWANE PRZEZ PPP:

- WSPÓŁPRACA ZE SZKOŁĄ- OBJĘCIE OPIEKĄ- ROZWIĄZYWANIE PROBLEMÓW NA BIEŻĄCO,
- PORADNICTWO DLA NAUCZYCIELI, RODZICÓW I DZIECI NA TERENIE SZKOŁY I PORADNI,
- SZKOLENIA I PRELEKCJE NA RADACH PEDAGOGICZNYCH, SPOTKANIACH Z RODZICAMI,
- ORGANIZACJA ZAJĘĆ DLA DZIECI
- INTERWENCJE W SYTUACJACH TRUDNYCH
- ORGANIZACJA I PROWADZENIE GRUP WSPARCIA DLA NAUCZYCIELI, RODZICÓW

FORMY WSPARCIA OFEROWANE PRZEZ PPP

- PRZESIEWOWE BADANIA
PSYCHOLOGICZNE, LOGOPEDYCZNE,
- BADANIA SKALĄ RYZYKA DYSLEKSJI
ORAZ BATERIĄ 5/6 (R)
- PRZESIEWOWE BADANIA SŁUCHU

TUS W PRACY PORADNI I PROFILAKTYCE

Trening Umiejętności Społecznych (TUS) jest to trening przeznaczony dla dzieci ale także młodzieży, która ma trudności w nawiązywaniu kontaktów społecznych. Cel zajęć: trenowanie umiejętności komunikacji, współpracy w grupie, pracę nad przestrzeganiem zasad, naukę samokontroli, rozumienie i kontrolowanie emocji, pracę nad rozwiązywaniem konfliktów.

PROGRAM „Przyjaciele Zippiego”.

to międzynarodowy program psychoedukacyjny z zakresu profilaktyki pierwszorzędowej i promocji zdrowia psychicznego. Jest realizowany przez nauczycieli szkół podstawowych, także pracowników poradni z dziećmi w wieku **7 – 11 lat. Obejmuje klasy I -IV.**

Program „Przyjaciele Zippiego” został opracowany w celu wyposażenia małych dzieci w podstawowe kompetencje społeczno – emocjonalne, które pomagają radzić sobie w sytuacjach trudnych, a w przyszłości pozwolą im dobrze funkcjonować w relacjach z innymi i unikać zachowań ryzykownych. W efekcie udziału w zajęciach u dzieci następuje wzrost umiejętności komunikacyjnych, współpracy w grupie i rozwiązywania konfliktów. Program uczy dzieci jak radzić sobie z codziennymi trudnościami, jak określać uczucia, jak o nich rozmawiać oraz jak najlepiej dobierać sposoby rozwiązywania konfliktów, zachęca do współpracy i pomagania innym.

SATYSFAKCUJĄCE RELACJE Z RODZINĄ I OTOCZENIEM SĄ FUNDAMENTEM SKUTECZNEJ PROFILAKTYKI

TUS W PRACY PORADNI I PROFILAKTYCE

TUS W PROFILAKTYCE:

- Dzieci uczą się zasad interakcji społecznych, w tym także asertywności, rozpoznawania emocji innych ludzi i odróżniania tego, które proponowane działania są dla nich szkodliwe, a które nie.
- Praca nad budowaniem relacji interpersonalnych może zwiększać ich pewność siebie.
- Dzięki TUS mają szansę na budowanie pozytywnych relacji, zwiększenia aktywności w środowisku rówieśniczym co może być czynnikiem chroniącym przed zachowaniami ryzykownymi.
- Umiejętność regulowania własnych emocji ogranicza podatność na zachowania ryzykowne.
- TUS uczy przestrzegania zasad, a więc także tych związanych z podejmowaniem działań pożądanых społecznie. To pozwala dzieciom na rozróżnienie jakie czynności/ zachowania są nieszanowane przez społeczeństwo.

WAŻNE

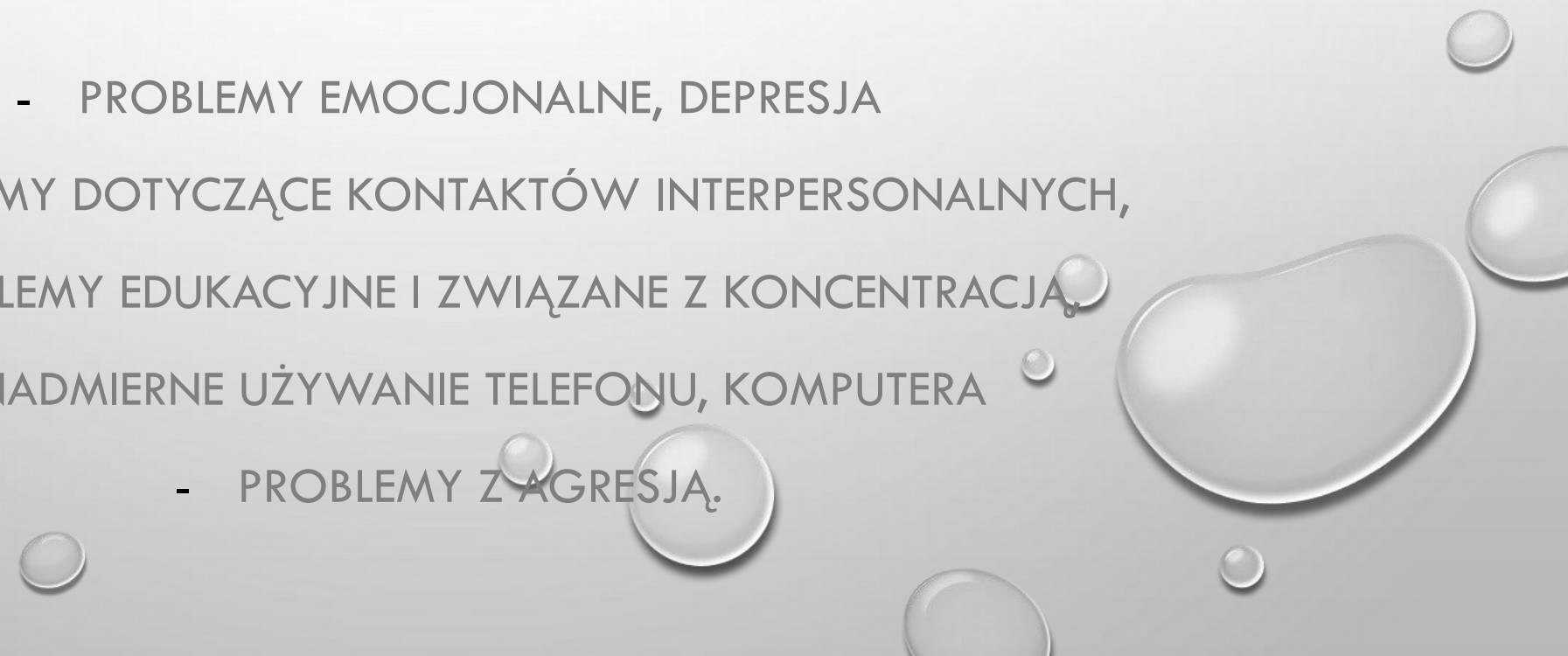
Skuteczna profilaktyka jest oparta na budowaniu satysfakcjonujących relacji interpersonalnych. Nauka umiejętności ich budowania powinna trwać od najmłodszych lat.

DLACZEGO TAK ISTOTNE JEST WSPARCIE PPP W ZAKRESIE PROFILAKTYKI KLAS 1-3 ?

- Nauczyciele są nadmiernie obciążeni realizacją podstawy programowej.
- Realizowane działania przez osoby zewnętrzne- pracowników PPP są dla dzieci bardziej ekscytujące, mogą być miłą odmianą.
- Organizowane przez PPP grupy wsparcia pozwalają wspólnie przeanalizować bieżące problemy nauczycieli także w zakresie działań profilaktycznych i są pewnego rodzaju „buforem” bezpieczeństwa zdrowia psychicznego dla nauczycieli.
- Poradnie dysponują różnymi testami i badaniami, uprawnieniami do określonych badań, które można wykorzystać do tworzenia dalszych działań profilaktycznych, a które mogą nie być w posiadaniu szkoły.
- Pracownicy poradni pomagają rodzicom rozwiązywać problemy z zakresu działań wychowawczych z elementami profilaktyki z którymi nie chcą/ wstydzą się zwrócić do pracowników szkoły do której uczęszcza ich dziecko.
- Wspólne działania szkoły i poradni są bardziej skuteczne niż gdyby realizowały je odrębnie.
- Poprzez szkolenia, konferencje poradnie dostarczają nauczycielom aktualnej wiedzy na temat problemów i działań profilaktycznych jakie się pojawiają w klasach 1-3.

NAJCZĘŚCIEJ ZGŁASZANE PROBLEMY W OKRESIE PANDEMII WYMAGAJĄCE DZIAŁAŃ PROFILAKTYCZNYCH W KLASACH 1-3

- PROBLEMY EMOCJONALNE, DEPRESJA
 - PROBLEMY DOTYCZĄCE KONTAKTÓW INTERPERSONALNYCH,
 - PROBLEMY EDUKACYJNE I ZWIĄZANE Z KONCENTRACJĄ,
 - NADMIERNE UŻYWANIE TELEFONU, KOMPUTERA
 - PROBLEMY Z AGRESJĄ.
-

E-MAIL

r.matusiak@poradnia.tarnobrzeg.pl